

Покоління — це група людей, які народилися в певний хронологічний проміжок часу. Першими дослідниками, які популяризували теорію поколінь, стали Ніл Гоув та Вільям Штраус. 1991 року ці американські вчені випустили книгу під назвою «Generations», у якій розглянули історію кожного покоління, починаючи з 1584 року.

У 1997 році, Гоув та Штраус презентували другу книгу — «The Fourth Turning». Вона відрізнялася від попередньої версії детальнішими характеристиками поколінь. До того ж, у своїй роботі дослідники акцентували на тому, що існує лише 4 покоління, які циклічно змінюють одне одного кожні 20 років.

Наведемо кілька тез, важливих для подальшого розгляду теорії Штрауса-Гоува.

1. Будь-яка теорія – це лише спроба систематизувати й зрозуміти певні закономірності розвитку, сталість чи плинність змін у суспільстві, пояснити логіку деяких соціальних явищ, які призвели до формування особистості.
2. Це не привід узагальнювати й навішувати ярлики. Усі діти різні, і ми маємо це враховувати. Теорія поколінь допомагає нам зрозуміти, що вплинуло на те, якими ми є і якими бачимо наших дітей.
3. Спочатку теорію Штрауса-Гоува використовували як маркетинговий інструмент, який допомагав визначити потреби людей різних поколінь. Але її можна застосувати і до освітніх процесів, щоб розуміти, як мотивувати дітей до навчання.

Суть теорії в тому, що умовно покоління діляться на чотири різних категорії, які послідовно змінюються кожні 20 років. А потім цикл чотирьох поколінь запускається знову. Люди одного покоління об'єднуються навколо спільних цінностей та історичних подій, під час яких вони дорослішали. Це можуть бути війни, економічні «гойдалки», еміграція тощо.

Наприклад, люди, які виростили у повоєнні голодні роки чи пережили голодомор, усе життя роблять запаси продуктів чи «загодовують» своїх дітей і онуків. Так працює колективна травма, коли травматичні події впливають не тільки на безпосередніх учасників, а й на їхніх нащадків. Нинішня війна, безумовно, вплине на покоління, про яке ми сьогодні говоримо. Вона вже є колективною травмою для свідомості цих дітей. І ми не можемо не враховувати це в навчанні та вихованні.

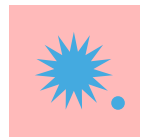
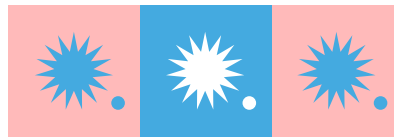
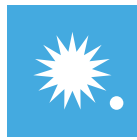
Особливості поколінь

Мовчазне покоління (умовний період народження: 1925 — 1944 роки).

Характерні ознаки:

- намагаються зайвий раз не висловлюватися на різні гострі теми;
- звикли не виділятися з натовпу, щоб не звертати на себе увагу, бо знають, як це може бути небезпечно;
- мають заощадження на «чорний день», бо пережили скрутні часи;
- їм притаманні такі риси, як терплячість, слухняність, повага до законів, небагатослівність, дотримання правил, запасливість, обережність, дбайливе ставлення до здоров'я.

Покоління бекі-бумерів (народилися у 1944 — 1967 роках). Назва покоління відображає

період високої народжуваності, характерної для повоєнних часів.

Характерні ознаки:

- дуже люблять поміркувати на тему проблем у нашій державі чи й усьому світі;
- вірять у світле майбутнє нашої країни, готові працювати заради розбудови держави;
- через постійне перенавантаження роботою, вони мало приділяли час своїм партнерам і дітям;
- схильні до колективних видів діяльності;
- вірять у світле майбутнє держави;
- готові працювати «заради ідеї», виборювати власну свободу;
- мрійники.

Покоління X (1964 — 1984 роки). Це дуже продуктивне покоління. Надивившись на недоліки батьків, вони зробили певні висновки й змінили свої погляди та пріоритети. Витратити всі свої сили й час на роботу вони готові лише задля свого добробуту й задоволення потреб своєї сім'ї. Основне завдання покоління X — дати своїм дітям усе те, чого не було у них: гарний одяг, сучасні гаджети, вищу освіту, машину, квартиру й загалом те, що допоможе почуватися комфортно та незалежно. Це безпосередньо і батьки дітей, які зараз ходять до школи.

Характерні ознаки:

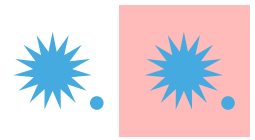
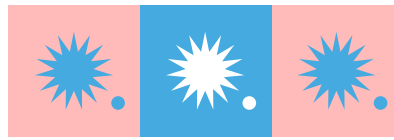
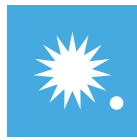
- недовіра до політиків і влади;
- звичка розраховувати тільки на себе;
- лабільна психіка;
- можливість підлаштовуватися під обставини.

Але більшість батьків теперішніх п'ятикласників належить до наступного покоління, і вам доведеться це враховувати під час комунікації з ними.

Покоління Y (народилося в період із 1984 по 2000 роки). Їх іще називають міленіалами або поколінням NEXT. Самовпевнені й активні, волелюбні й незалежні, представники покоління Y суттєво відрізняються від усіх своїх попередників. Це перше покоління, здатне абсолютно легко вправлятися з будь-якими гаджетами й сучасними способами комунікації. У роботі їх, у першу чергу, цікавлять великі зарплати, а ще індивідуальні умови, які забезпечують бажаний комфорт. Це покоління часто знецінює вищу освіту, але полюбляє спеціалізовані курси і здобуває скіли.

Характерні ознаки:

- мають ліберальні погляди й виховують за ними дітей;
- цінують корисні знайомства;
- вірять в те, що неможливе можливо;
- постійно перебувають у пошуку себе;
- не приймають обмеження власної свободи;
- прагнуть пізнавати світ і отримувати задоволення від роботи;
- мають залежність від гаджетів.

Зумери. Наступне покоління вам добре знайоме, бо це сучасні підлітки, народжені після 2000 року. Можна сказати, що вони народилися з ґаджетом у руках, тому краще, ніж «ігреки», розбираються в нових технологіях. Щоб не створювати нездорових асоціацій, будемо називати їх зумерами, чи центеніалами, бо дуже ймовірно, що вони доживуть до 100 років.

На відміну від усіх попередніх поколінь, їх не цікавлять ані гроші, ані дорогі машини, ані квартири, бо це все їм забезпечують батьки – ті самі «ікси», які роблять усе заради дітей.

Характерні ознаки:

- виявляють цікавість лише до того, що дає змогу випробувати нові відчуття;
- схильні до залежностей;
- наслідують поведінку авторитетів серед сучасників: співаків, блогерів, медійних осіб;
- часто не мають власної думки, хоча можуть майже все «загуглити»;
- не хочуть учитися, мріють про «легкі» професії, серед яких, наприклад, блогерство;
- цікавляться психічними розладами і знаходять їх у себе;
- відкрито говорять про свою сексуальну орієнтацію та самостійно визначають свій гендер.

Альфа. Варто зазначити, що це покоління умовно ще можна вважати центеніалами, бо їх поява вписується в ті умовні двадцять років, які ще не минули. Але, разом зі спільними рисами, психологи помічають ще й нові, суттєво відмінні від попереднього покоління зумерів. Можливо, плин часу настільки прискорився, що поява нового покоління настала раніше.

Вважається, що перші «альфи» почали народжуватися з 2010 року, тому саме вони зараз підуть у п'ятий клас. Ці діти не знають світу без ґаджетів і пізнають простір трохи інакше, ніж усі попередні покоління – часто безпосередньо через будь-який екран. Про їхні когнітивні здібності ми поговоримо в наступному відео, а поки що нам важливо визначити їхні психологічні особливості.

Вважається, що ці діти розвиваються в прискореному темпі і в них є шанс стати технологічними новаторами. Ймовірно, що в їхньому житті в багатьох аспектах буде присутній штучний інтелект.

Тут варто згадати, що їхні батьки-міленіали добряче вкладаються в розвиток своїх дітей і буквально з пелюшок починають віддавати їх на різні розвивальні курси. Дуже часто це потреба реалізації бажань і амбіцій самих батьків.

Характерні ознаки:

- живуть у режимі багатозадачності і часто страждають від недостатньої концентрації уваги захиститися від цього;
- мислять і спілкуються картинками;
- часто втрачають навички безпосереднього спілкування;
- швидко проганяють інформацію через себе;
- цікавляться дорослими питаннями, наприклад, ким саме працює мама або тато, скільки вони заробляють;
- вони практичні, не соромляться зайвий раз запитати «навіщо?».

Поділ людей за віком дуже символічний, тому важливо використовувати теорію не для того, щоб навішати ярлики, а лише як інструмент для порозуміння.